

ŘÍZENÍ A PLÁNOVÁNÍ PROTIRADIOTECHNICKÝCH OPATŘENÍ VŠEVOJSKOVOU ARMÁDOU PŘI ÚTOKU Z CHODU

Podplukovník Josef Míkita

Protiradiotechnická opatření jsou jedním z prostředků bojového zabezpečení armády. Působením na radiotechnický systém nepřítele oslabují jeho údernou sílu i odolnost obrany.

Protiradiotechnická opatření obsahují systém bojových organizačních i technických opatření majících za cíl znemožnit velení pozemním vojskům i letectvu nepřítele, desorganisovat jejich součinnost, snížit účinnost jejich zbraní a zobraňovat průzkumu pomocí radiolokačních prostředků.

Kapitalistické státy věnují velkou pozornost rychlému vyzbrojování armád NATO moderní radiotechnikou s možnostmi obrany proti rušení. USA v r. 1956 věnovaly na vojenskou radiotechniku obrovskou částku svého rozpočtu (okolo 3 miliard dolarů), což vedlo mnoho firem z jiných oborů výroby k tomu, aby přešly na výrobu radiotechnických zařízení a tak strhly na sebe státní objednávky.

Proto se i naše radiotechnické prostředky, jejichž úlohou je znemožnit činnost radiotechnickým prostředkům nepřítele, musí neustále zdokonalovat a vyvíjet, aby jejich úroveň odpovídala vývoji techniky u nepřítele.

Zásadou při organisaci protiradiotechnických opatření je soustředěné a překvapující zarušení nejdůležitějších radiotechnických prostředků, zvláště na směru hlavního úderu v rozhodujícím údobí operace.

Rušení radiotechnických prostředků nepřítele je nejdůležitější oblast protiradiotechnických opatření. Rušení provádějí speciální útvary protiradiotechnické služby.

Aby armáda mohla plnit tyto úkoly, může jí být přiděleno od frontu

- 1 až 2 protiradiotechnické prapory „L“,
- 1 protirádiový prapor „S“ a
- 1 maskovací prapor.

Armáda dosud nemá žádné organické protiradiotechnické prostředky. K provádění radiolokačního průzkumu (pozemních nepřátelských radiolokátorů) v organisaci průzkumného dělostřeleckého pluku A jsou radiolokační pátrače RPS-1.

1. Protiradiotechnická opatření při útoku z chodu armádou v dotyku zesílenou svěžími svazky

Je-li armáda v dotyku s nepřítelem v obraně a připravuje útočnou operaci s rozvinováním vojsk druhého sledu z chodu, lze předpokládat, že se fronta ustálila a velení jak u nepřítele, tak i na vlastní straně je prováděno osobním stykem a využitím linkové sítě. Rádiové sítě pracují jen omezeně. V plném rozsahu však pracují radiolokační prostředky PVO, PLD a polního dělostřelectva při řízení palby a zjišťování cílů.

Činnost vlastních protiradiotechnických prostředků

a) Armádní protirádiová skupina je organizována z jednoho nebo dvou protirádiových praporů „S“ a dělí se

- na štáb protirádiové skupiny, který řídí celou činnost skupiny. Je v stálém spojení se štábem náčelníka spojení armády a s oddělením průzkumu. Vyhodnocuje získané zprávy a podle pokynů náčelníka spojení přiděluje jednotlivým rušičům sítě (směry), které mají rušit. Udržuje součinnost se sousedními protirádiovými skupinami přes spojovací oddělení armády. Organizuje a řídí přemístování skupin podle průběhu operace a odpovídá za neustálé spojení s předsunutými skupinami. Rozvinuje se 10 až 15 km od předního okraje.
- Průzkumné a naváděcí středisko sleduje činnost nepřátelských rádiových sítí, vede v evidenci potřebné údaje pro nejúčinnější rušení. Kontroluje přesnost naladění rušičů na rušenou frekvenci a účinnost rušení. Je rozmístěno poblíž štábu protirádiové skupiny.
- Zaměřovací skupina zjišťuje polohu pracujících nepřátelských rádiových stanic, aby mohlo být prováděno účinnější rušení nasměrováním antén rušičů a ničení vysílačů i rušících středisek palbou dělostřelectva nebo úderů letectva.
- Předsunutá skupina se skládá z dvou souprav širokopásmových rušičů VKV, z průzkumné a naváděcí skupiny, z rádiových zaměřovačů VKV. S touto skupinou je předsunuta i část štábu protirádiové skupiny, která organizuje a řídí činnost předsunuté skupiny. Do této skupiny není výhodné zařazovat rušiče KV.

Armády NATO používají k obsazení KV pásem v taktickém rámci stanic s velkým výkonem od 300 W—2 kW (AN/GRC-26, AN/MRC-1,2). Aby byly tyto stanice zarušeny, je třeba rušičů o výkonu 1 až 3,5 kW. Tyto rušiče mají malou manévrovací schopnost, a proto nemohou být přímo v bojové sestavě útočících svazků.

VKV rušiče provádějí přehradné rušení ze záložního stanoviště s hlavním důrazem na velitelské, součinnostní a rádiové sítě. Hlavní stanoviště zaujímají v noci před útokem z chodu.

Největší úsilí v rušení velitelských a součinnostních sítí nepřítele je třeba vyvinout v době, kdy se svazky, které provádějí útok z chodu, rozčleňují a rozvíjejí.

Hlavní rušící skupina připravuje si stanoviště 4 až 5 km stranou od štábu protirádiové skupiny. Rušení některých KV sítí provádí ze záložního stanoviště, kde musí být současně organizován i klamný rádiový provoz.

Hlavní rušící skupina zaujímá stanoviště na hlavním směru v noci před útokem z chodu, aby po dělostřelecké a letecké přípravě zteče zahájila rušení v plném rozsahu KV sítí v průlomovém pásmu. Rušení sítě výstrahy PVO zahajuje na pokyn styčného důstojníka letectva před leteckou přípravou.

b) Armádní protiradiotechnická skupina se skládá z jednoho nebo dvou protiradiotechnických praporů „L“. Je rozvinuta tak, aby svými prostředky chránila nejdůležitější objekty (prostory), nebo hlavní uskupení vojsk proti bombardování nepřátelským letectvem pomocí radiolokačních bombardovacích zaměřovačů.

Hlavním úkolem protiradiotechnické skupiny bude chránit svazky útočící z chodu při rozčleňování a rozvinování na čáře zasazení.

Sestava protiradiotechnické skupiny se určuje podle konkrétních podmínek. Je třeba vycházet ze vzdušné a pozemní situace, z úkolu vlastních vojsk a z možností vlastních protiradiotechnických prostředků.

Protože jde o ochranu živé síly a bojové techniky rozmístěné na větší ploše, budou radiolokační rušiče rozmístěny po rotách. Jestliže se bude skupina skládat z jednoho protiradiotechnického praporu „L“, mohou dvě rotы chránit čáru rozvinutí a uskupení dělostřelectva. Třetí rota chrání přesun svazků na čáru zasazení s hlavním důrazem na tankové svazky. Je rozmístěna tak, aby chránila nejnebezpečnější místa (mosty, důležité komunikační uzly, soutěsky apod.). To závisí na konkrétní situaci. Zásadou je rušiče SPB-1 nerozptylovat a nasazovat je na místa, která jsou nejvíce ohrožena bombardováním pomocí radiolokačních bombardovacích zaměřovačů. Každá rota při tomto uspořádání pracuje samostatně.

Aby bylo zabráněno mířenému bombardování, je třeba začít rušit radiolokační bombardovací zaměřovače na takovou vzdálenost od chráněných jednotek, aby se letovod bombardovacího letadla nemohl orientovat mezi pozemními cíli na obrazovce zaměřovače, rozpoznat na ní cíle bombardování, upřesnit kurs na cíl a řídit let na bojovém kursu.

Počítáme-li, že vzdálenost čáry bombardování je 10 km od bráněného prostoru, vychází asi 40 až 50 km.

Potřebný počet rušičů se počítá podle předpokládané hustoty náletů na cíl a doby, po kterou je rušič zaměstnán jedním radiolokačním zaměřovačem bombardovacího letounu.

Při předpokladu, že rušič je zaměstnán 3 minuty radiolokačním zaměřovačem, vychází při hustotě náletu 6 letounů (radiolokačních zaměřovačů) za minutu, potřeba 18 rušičů, neboť každý radiolokační zaměřovač je nutno rušit jedním rušičem.

c) Maskovací prapor

Protiradiolokační maskování nesmí se omezovat jen na maskovací prapor. Účelem maskování svazků v přípravném období jak proti pozemnímu, tak i vzdušnému pozorování je utajit před nepřítelem přípravu a provedení útoku z chodu a klamat jej. Svazky provádějí maskování podle výpisu z plánu operačního maskování vševojskové armády a podle nařízení velitele.

Při maskování proti pozemnímu i vzdušnému pozorování je třeba uvážit, jaké pozorovací prostředky má nepřítel. Půjde tu o vizuální pozorování, pozorování infrapřístroji v noci, pozorování televizními přístroji, průzkum pomocí radiolokátorů a různé druhy fotografování.

Z toho vyplývá, že je třeba maskování provádět tak, aby utajilo maskované předměty před všemi druhy možného průzkumu nepřítele.

Zmíním se o protiradiolokačním maskování.

Soudobé pozemní radiolokátory mohou při přímé viditelnosti zjistit do vzdálenosti 20 km soustřeďování bojové techniky, automobilů, jakož i pohyb pěších jednotek. Maskování proti pozemním radiolokátorům se provádí do vzdálenosti 20 km od předpokládaného stanoviště radiolokátorů. Všechny jednotky se maskují samostatně a nepřetržitě. Jednotky v dotyku

s nepřítelem musí provádět maskování jak proti pozemnímu, tak i vzdušnému radiolokačnímu průzkumu. Svazky v druhém sledu v hloubce nad 20 km od předního okraje provádějí maskování proti vzdušnému radiolokačnímu průzkumu.

Maskovací prapor má za úkol maskovat proti radiolokačnímu průzkumu důležité týlové objekty, mosty, přepravy, přesuny apod. Imituje klamné mosty, klamné soustředění vojsk a klamné přesuny.

Hlavním úkolem maskovacího praporu při útoku z chodu bude maskovat přesun a rozčleňování útočících svazků do praporek, rotních a četových proudů. Čára rozčlenění do praporek proudů bude podle konfigurace terénu 10 až 12 km od čáry rozvinutí a to je již v dosahu pozemních radiolokátorů pro zjišťování pohybu.

Druhou jeho úlohou bude imitovat klamné přesuny podle plánu operačního maskování armády. K plnění tohoto úkolu nemá maskovací prapor v dosud známé organizaci potřebné dopravní prostředky (motocykly), aby s namontovanými koutovými odrážeci naznačoval přesun bojové techniky. Zároveň výroba koutových odrážeců T 4-60 dosud používaných u ženijního vojska není přízpůsobena pro snadné a rychlé upevňování na motocykly. Ukázkové cvičení v protiradiolokačním maskování u V2.VO ukázalo, že ve vývoji koutových odrážeců třeba ještě pokračovat. Dosud vyrobené koutové odrážecí jsou těžké a zkušený motocyklista po dobré komunikaci může jen částečně splnit požadované úkoly v maskování přesunu.

d) Radiotechnická baterie je rozvinuta v prostorech palebných postavení ADS. Vede průzkum a zaměřování nepřátelských pozemních radiolokačních stanic. Radiolokační pátrače RPS-1 se rozvíjejí co nejbližší k přednímu okraji. Výsledky průzkumu vyhodnocuje náčelník průzkumu velitele dělostřelectva a zpravuje velitele o jejich rozmístění. Náčelník průzkumu velitele dělostřelectva armády získané zprávy o nepřátelských radiolokačních stanicích zároveň hlásí náčelníkovi průzkumu armády a protiradiotechnické skupině operačního oddělení armády.

2. Protiradiotechnická opatření při útoku z chodu armádou druhého sledu frontu

Armáda v druhém sledu frontu bude soustředěna 300 až 500 km od fronty, aby tak byla uchráněna účinků zbraní hromadného ničení.

Velikost prostoru soustředění armády druhého sledu bude se pohybovat od 3000 km² do 10 000 km².

Při zasazování armády druhého sledu do útoku musí se tato armáda přesunout z prostoru soustředění do vzdáleného výchozího prostoru během 1 až 2 dnů. Přesuny budou prováděny v noci, a proto budou zaujímány prostory denních odpočinků.

Protiradiotechnická opatření budou prováděna takto:

a) Armádní protirádiová skupina se nerozvíjí. Přesun průzkumných a zaměřovacích částí této skupiny musí být plánován tak, aby mohly alespoň jeden den před útokem provádět doplňkový průzkum v úseku průlomu v těsné součinnosti s protirádiovou skupinou frontu a armádní skupinou v dotyku, aby byly získány co nejúplnější podklady pro plnění příštích úkolů.

Zbytek protirádiové skupiny se přesunuje tak, aby mohla současně s dělostřelectvem, tj. v noci před útokem, zaujmout své postavení a být připravena zarušit zjištěné dělostřelecké střelecké rádiové sítě a sítě výstrahy PVO, v době rozčleňování útočného uskupení armády a v době dělostřelecké a letecké přípravy zteče zarušit sítě velení a součinnosti divisi a sboru prvního sledu v úseku průlomu.

b) Armádní protiradiotechnická skupina v prostoru soustředění, v prostorech denního odpočinku a ve vzdáleném výchozím prostoru bude mít rozhodující úlohu při ochraně některé části operační sestavy armády při útocích nepřátelského bombardovacího letectva.

Vzhledem k takticko-technickým vlastnostem rušičů palubních radiolokačních zaměřovačů nebude možno bránit celý prostor soustředění nebo prostory denních odpočinků jako jeden velký objekt pro jeho velkou rozlohu, nýbrž jen některé prostory svazků, které nemají výhodné podmínky k protiradiolokačnímu maskování.

Jestliže vzdálený výchozí prostor zaujmou jen svazky prvního sledu armády, jehož rozloha může být okolo 1000 km², může být chráněn jako jeden velký objekt.

Ochrana pochodových proudů proti bombardování pomocí radiolokačních bombardovacích zaměřovačů po celé délce přesunu vševojskové armády z prostoru soustředění do vzdáleného výchozího prostoru nemůže být zabezpečena armádní protiradiotechnickou skupinou. Může však poskytnout ochranu, bude-li přesun prováděn po vlastním území, v součinnosti s protiradiotechnickými prostředky PVOS na nejdůležitějších místech, jako jsou přechody přes vodní toky, soutěsky, komunikační uzly apod.

Nejdůležitějším úkolem protiradiotechnické skupiny při útoku z chodu armádou druhého sledu frontu je chránit úderné uskupení armády při rozčleňování a rozvíňování na čáře zasazení. Přesuny protiradiotechnické skupiny musí být plánovány tak, aby skupina zaujala postavení pro ochranu prostoru zasazení armádního uskupení současně s PLD.

Při této činnosti je nutné, aby armádní protiradiotechnická skupina pracovala v těsné součinnosti s frontovou skupinou, která provádí rušení navigačních systémů a rádiového spojení letectva nepřítele. Jen při současném rušení navigačního systému a palubních radiolokačních zaměřovačů může být dosaženo žádaného úspěchu.

c) Maskovací prapor a radiotechnické baterie mají stejné úkoly, jak jsou rozvedeny v pojednání o útoku z chodu druhosledovými svazky armády v dotyku.

Další řízení protiradiotechnických prostředků během boje se provádí podle situace, plánu protiradiotechnických opatření vševojskové armády a rozhodnutí velitele.

3. Plánování protiradiotechnických opatření štábem vševojskové armády

O plánování protiradiotechnických opatření uvedu poznatky, které byly získány na jednom velitelsko-štábním cvičení, jakož i na štábních nácvicích u V2.VO.

Plán protiradiotechnických opatření zpracovává operační oddělení armády buď formou grafickou nebo textovou v součinnosti s náčelníky

LEGENDA:

	ROTA KUSICU SPB-1
	PŘEDSUNUTÁ PROTIRADIČOVÁ SKUPINA
	RUŠIČE FRONTY PROTI MSQ A SHAKELZ
	RUŠIČE FRONTY PROTI SHORAN A TACAN
	RUŠIČE DVOS PROTI RLKZ
	KOUTOVÉ ODRAŽEČE
	OCHRÁNĚNÝ PROSTOR PROTI BOMBARDOVÁNÍ POMOCÍ RLKZ

SIGNÁLY:

SIGNÁL	VÝZNAM
845	ZAHAJTE RUŠENÍ
142	ZASTAVTE RUŠENÍ
660	ZASTAVTE RUŠENÍ KV
264	ZASTAVTE RUŠENÍ VKV

ZAKÁZANÉ FREKVENCE

PŘEHLED ZASAZENÍHO MATERIÁLU:

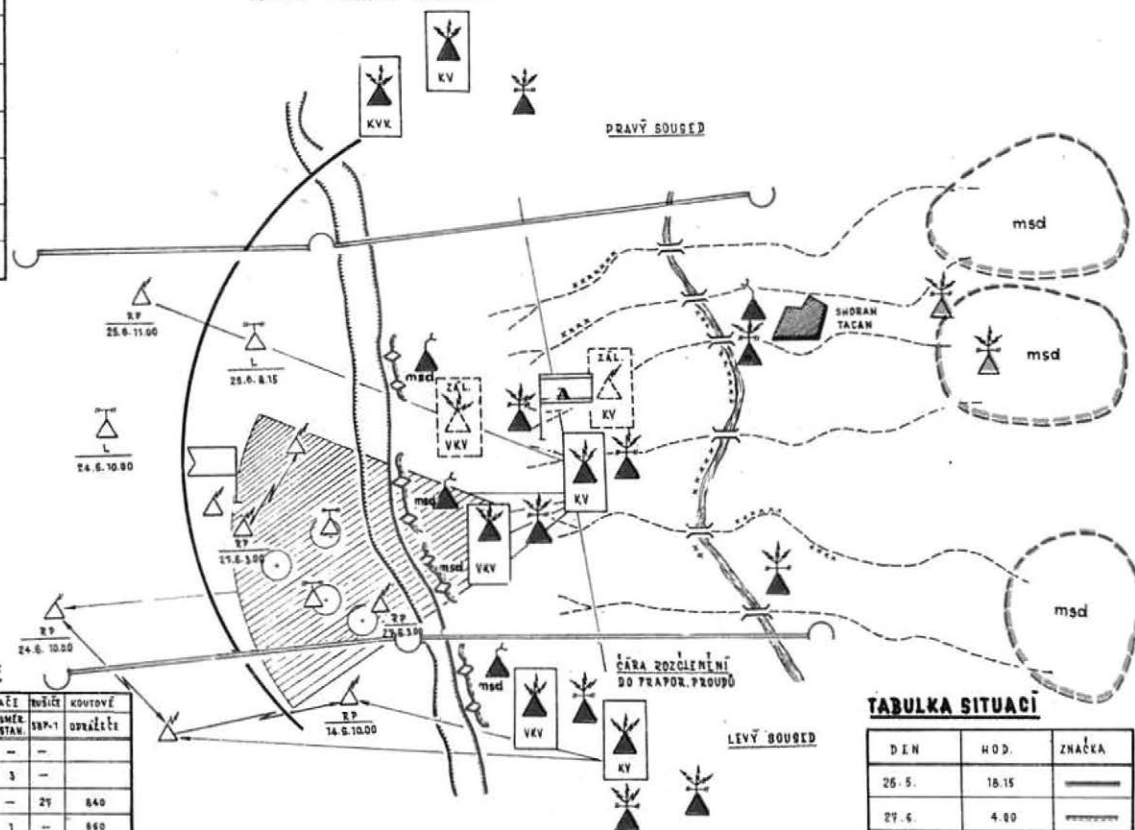
MÍSTO	RUŠIČE			PŘÍJ. VOZY			ZAMĚROVAČE			RUŠIČE		KOUTOVÉ ODRAŽEČE
	KV	VKV	SMĚR. STAN.	KV	VKV	SMĚR. STAN.	KV	VKV	SMĚR. STAN.	SPB-1		
HLAVNÍ SKUPINA	10	—	—	4	4	3	—	—	—	—	—	—
PŘEDSUNUTÁ SK.	—	2	5	—	2	—	3	3	—	—	—	—
JINAK ZASAZENÁ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2V	840	—
ZÁLOHA	3	—	1	1	—	1	1	1	—	—	860	—

PRACOVNÍ MAPA

POMOČNÍKA PRO PROTIRADIOTECHNICKÉ OPATŘENÍ

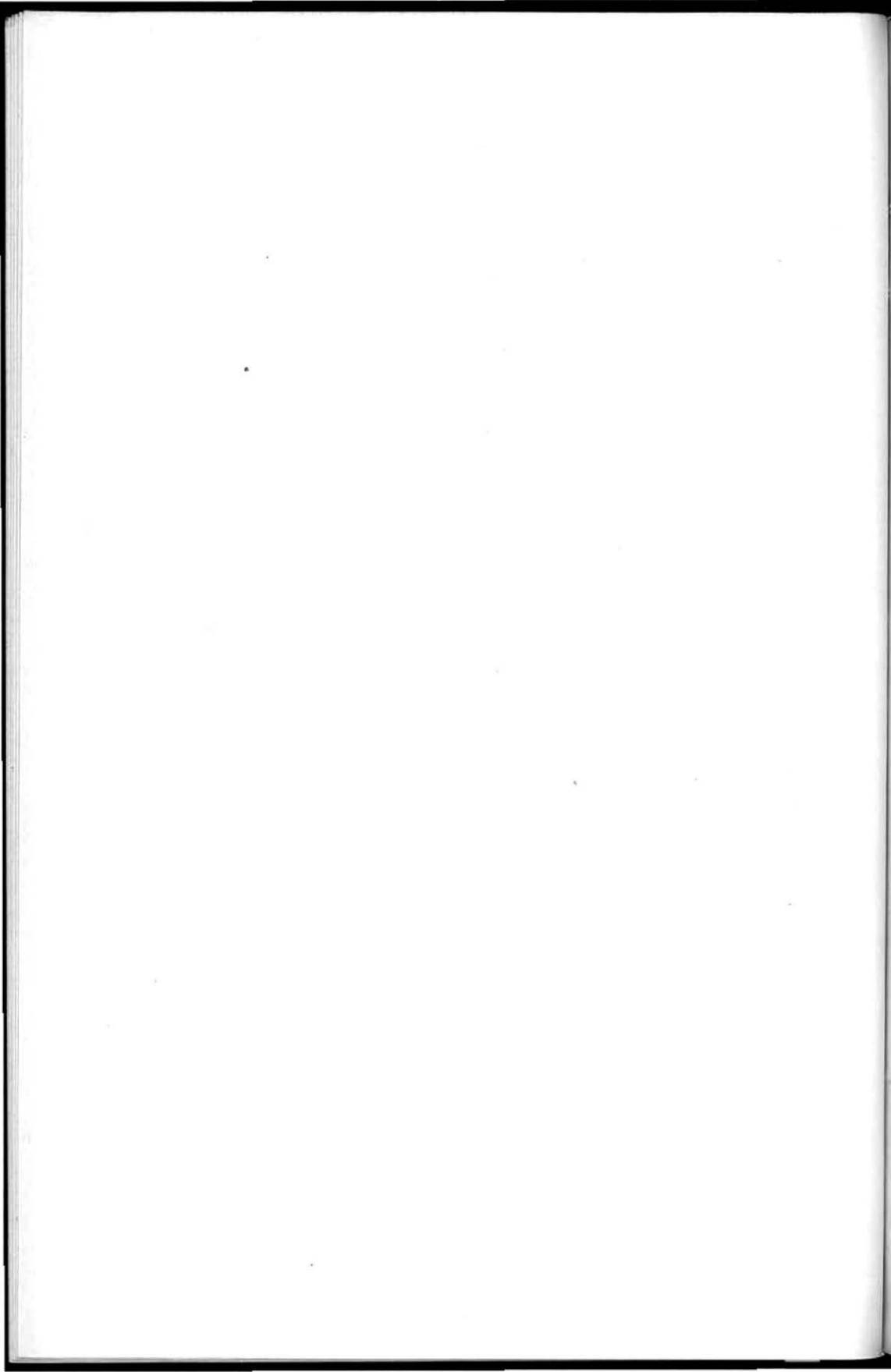
VEDENÁ OD..... DO.....

PŘÍLOHA 1

TABULKA SITUACÍ

DEN	HOD.	ZNAČKA
26. 5.	18.15	
27. 6.	4.00	

a veliteli druhů vojsk (náčelníka spojení, náčelníka PVO, velitele dělostřelectva, náčelníka ženijního vojska, představitele výsadkového vojska a lelectva).

Plán protiradiotechnických opatření má za cíl sladit úkoly protiradiotechnických opatření všech druhů vojsk co do času a místa tak, aby odpovídaly zámyslu prováděné operace. Musí zabezpečit účinné umlčení radio-technického systému nepřítele a vyloučit rušení vlastních rádiových sítí v důležitých údobích operace.

Zpracování grafického plánu protiradiotechnických opatření se ukázalo jako méně výhodné při zkrácené době plánování.

V grafickém plánu protiradiotechnických opatření se dají poměrně málo vyjádřit formou grafickou: hlavní úkoly, rozdělení sil a prostředků, jakož i opatření potřebná k řízení protiradiotechnických prostředků musí být vyjádřena písemně na mapě, což vyžaduje hodně času. Psát tyto údaje na stroji a nalepovat je na mapu je nevýhodné, neboť při vlhkém počasí lepidlo povoluje a tabulky se odlepují. Další nevýhodou grafického plánu je, že se při vedení boje po doplnění úkolů protiradiotechnickým prostředkům stává málo přehledným.

Nejvýhodnějším se jeví zpracovat plán protiradiotechnických opatření textovou formou. Úkoly vyplývající z tohoto plánu pro druhy vojsk jsou pojaty do plánu jednotlivých druhů vojsk.

V textovém plánu protiradiotechnických opatření je nutno rozvést tyto body:

I. Všeobecné úkoly protiradiotechnických opatření. V této stati jsou uvedeny

- úkoly protiradiotechnických prostředků,
- úkoly protiradiotechnického maskování vojsk a objektů,
- úkoly lelectva a dělostřelectva pro ničení zjištěných radiotechnických prostředků.

II. Síly a prostředky protiradiotechnické činnosti a jejich podřízenost.

III. Hlavní úkoly a opatření druhů vojsk pro protiradiotechnickou činnost v útočné operaci.

IV. Zvláštní pokyny pro řízení protiradiotechnických prostředků a součinnost s rádiovou průzkumnou rotou armády.

Kromě toho se jeví potřeba vedení pracovní mapy na operačním oddělení armády (viz přílohu), ve které je zakreslena konkrétní situace protiradiotechnických prostředků, jakož i údaje průzkumu o rozmístění nepřátelských radiotechnických prostředků zabezpečujících velení i řízení paleb. Po vyhodnocení zpráv získaných průzkumem navrhuje náčelník operačního oddělení veliteli armády potřebná opatření k ničení těchto prostředků.